

z 23 rozet – 8 większych i 15 bardzo małych. Największe liście osiągały długość 0,5 m, przy czym w 2007 r. żaden nie produkował zarodników. Paproć rośnie przy ścieżce, na krawędzi dawnego wyrobiska torfu, w którym wykształciło się zbiorowisko *Cicuto-Caricetum pseudocyperi*. Razem z *O. limbosperma* rosną zarówno gatunki ruderalne związane ze ścieżką, jak i rośliny przechodzące z torfowiska. Poniżej podajemy spis florystyczny z najbliższego sąsiedztwa kępy:

Budy Przytockie 26.08.2007, powierzchnia spisu 25 m², zwarcie warstw: A – 50%, B – 20%, C – 70%. A – *Alnus glutinosa* 3; B – *Viburnum opulus* 2; C – *Oreopteris limbosperma* 3, *Urtica dioica* 3, *Carex pseudocyperus* 3, *Cirsium oleraceum* 2, *Valeriana simplicifolia* 1, *Lycopus europaeus* 1, *Filipendula ulmaria* 1, *Caltha palustris* 1, *Geum urbanum* 1, *Scutellaria galericulata* 1, *Eupatorium cannabinum* +, *Prunella vulgaris* +, *Artemisia vulgaris* +, *Bidens cernua* +, *Viola palustris* +, *Plantago major* +, *Cicuta virosa* +.

Summary. A new site of *Oreopteris limbosperma* (Thelypteridaceae) in eastern Poland. In 2007 a new site of *Oreopteris limbosperma* was found in the locality of Budy Przytockie in the Kałuszyńska Upland (square ATPOL FD21; geographical coordinates – 52°13'46,5" N; 21°44'57,6" E). The eastern border of the expansion of this species runs across lowland Poland. The newly discovered site quite significantly moves the occurrence border of this species to the east of the Vistula river.

LITERATURA

JALAS J. & SUOMINEN J. (red.) 1972. Atlas Florae Europaeae. Distribution of vascular plants in Europe 1. s. 121, 3 + 150 map. – The Committee for Mapping the Flora of Europe & Societas Biologica Fennica Vanamo, Helsinki.

ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.). 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.

ZYGMUNT GŁOWACKI i PAWEŁ MARCINIUK, *Zakład Botaniki, Instytut Biologii, Akademia Podlaska, ul. B. Prusa 12, PL-08-110 Siedlce, Polska; e-mail: pawelm@ap.siedlce.pl*

Przyjęto do druku: 03.06.2008 r.

Nowe stanowisko *Carex parviflora* (Cyperaceae) w Tatrzańskim Parku Narodowym (Karpaty Zachodnie)

Carex parviflora Host [= *Carex nigra* Bell.] (turzyca czarna) jest gatunkiem alpejskim, którego zasięg ogólny obejmuje góry Europy Środkowej i Południowej (CHATER 1980). Występuje bardzo rzadko w Karpatach (Tatry Zachodnie, Bučegi Mts, Făgărasului Mts i Paringului Mts), w Pirinie, Apeninach, częściej w Alpach (HOLUB & GRULICH 1999; ASSYOV & PETROVA 2006).

W Polsce należy do grupy najrzadszych gatunków. Dotychczas znana była jedynie z czterech stanowisk w Tatrach Zachodnich: Ciemniak (PAWŁOWSKI 1930), Krzesanica (PAWŁOWSKI 1925), Dolina Litworowa (DELIMAT 1999) oraz poniżej Małołackiej Przełęczy

(MIREK & PIĘKOŚ-MIRKOWA 1988). Wszystkie stanowiska położone są w piętrze alpejskim w zakresie wysokości od 1800 m do 2128 m n.p.m. Ten związany z podłożem wapiennym gatunek rośnie na wilgotnych skałach i w wyleżyskach należących do zbiorowisk ze związku *Arabidion coeruleae*. Jego populacje są bardzo nieliczne i składają się z kilku lub kilkunastu osobników (DELIMAT 1999). Ze względu na bardzo ograniczony zasięg występowania na obszarze Polski oraz niezbyt liczne populacje, gatunek ten posiada kategorię gatunku krytycznie zagrożonego (PIĘKOŚ-MIRKOWA 2001).

Ryc. 1. Stanowiska *Carex parviflora* Host w Tatrzańskim Parku Narodowym. 1 – stanowisko za PAWŁOWSKI 1925; 2 – stanowisko za PAWŁOWSKI 1930; 3 – stanowisko za MIREK & PIĘKOŚ-MIRKOWA 1988; 4 – stanowisko za DELIMAT 1999; 5 – nowe stanowisko

Fig. 1. The localities of *Carex parviflora* Host in the Tatra National Park. 1 – the locality after PAWŁOWSKI 1925; 2 – the locality after PAWŁOWSKI 1930; 3 – the locality after MIREK & PIĘKOŚ-MIRKOWA 1988; 4 – the locality after DELIMAT 1999; 5 – new locality

Podczas badań nad zbiorowiskami ziołoroślowymi prowadzonymi na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego, w lipcu 2007 r. znaleziono nowe stanowisko *Carex parviflora*. Znajduje się ono w Dolinie Świńskiej na wysokości 1628 m (N 49°14'07", E 019°57'75") (Ryc. 1).

Populacja składała się zaledwie z trzech malutkich kępek. W najbliższym otoczeniu rosły *Festuca picta*, *Luzula alpino-pilosa*, *Veronica alpina*, *V. aphylla*, *Viola biflora*. W nie-dużej odległości rosły m.in. osobniki *Aconitum firmum* subsp. *firmum*, *Mutellina purpurea*,

Stellaria nemorum. Warto zaznaczyć, iż znaleziono tu także rzadki gatunek mchu *Bryum weigelii* (STEBEL i in. 2008).

Podziękowania. Stanowisko zostało znalezione dzięki badaniom w ramach projektu naukowego finansowanego przez MNiSW grant nr 2P04G 09528.

Summary. A new locality of *Carex parviflora* (Cyperaceae) in the Tatra National Park (Western Carpathians). *Carex parviflora* Host [= *Carex nigra* Bell.] is the extremely rare taxon in Poland. It occurs only in the area of the Tatra National Park and it has four published localities in this area (PAWŁOWSKI 1925, 1930; MIREK & PIĘKOŚ-MIRKOWA 1988; DELIMAT 1999). The species has been classified as critically endangered in Poland (PIĘKOŚ-MIRKOWA 2001). In year 2007 new site of *Carex parviflora* was discovered in the west part of the Tatra National Park, in the Dolina Świńska Valley (Fig. 1). It grows here at 1628 m a.s.l. in the surrounding of spring. The small population consists of three individuals and was accompanied with e.g. *Festuca picta*, *Luzula alpino-pilosa*, *Veronica alpina*, *V. aphylla* and *Aconitum firmum* subsp. *firmum*.

LITERATURA

- ASSYOV B. & PETROVA A. (red.) 2006. Conspectus of the Bulgarian vascular flora. Distribution maps and floristic elements. s. 453. Bulgarian Biodiversity Foundation, Sofia.
- CHATER A.O. 1980. *Carex* L. – W: T. G. TUTIN, V. H. HEYWOOD, N. A. BURGESS, D. M. MOORE, D. H. VALENTINE, S. M. WALTERS & D. A. WEBB (red.), *Flora Europaea* 5. *Alismataceae* to *Orchidaceae* (*Monocotyledones*), s. 290–323. Cambridge Univ. Press, Cambridge.
- DELIMAT A. 1999. Nowe stanowiska czterech rzadkich gatunków roślin w Tatrzańskim Parku Narodowym. – *Chrońmy Przyr.* Ojcz. 55(4): 74–77.
- HOLUB J. & GRULICH V. 1999. *Carex parviflora* Host. – W: J. ČEŘOVSKÝ, V. FERÁKOVÁ, J. HOLUB, S. MAGLOCKÝ & F. PROCHÁZKA (red.), *Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČR a SR* 5. Vyšší rostliny, s. 80. Příroda a.s., Bratislava.
- MIREK Z. & PIĘKOŚ-MIRKOWA H. 1984. Nowe stanowiska rzadkich roślin naczyniowych w Tatrzańskim Parku Narodowym. – *Parki Nar. i Rez. Przyr.* 5(2): 9–12.
- PAWŁOWSKI B. 1925. Zapiski florystyczne z Tatr. Cz. II. – *Acta Soc. Bot. Pol.* 3(1): 76–79.
- PAWŁOWSKI B. 1930. Zapiski florystyczne z Tatr. Cz. III. – *Acta Soc. Bot. Pol.* 7(2): 127–138.
- PIĘKOŚ-MIRKOWA H. 2001. *Carex parviflora* Host – turzyca czarna. – W: R. KAŻMIERCZAKOWA & K. ZARZYCKI (red.), *Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe*, s. 522–523. Instytut Botaniki im. W. Szafera i Instytut Ochrony Przyrody, Polska Akademia Nauk, Kraków.
- STEBEL A., ŚMIEJA A., STACHURSKA-SWAKOŃ A. & ŻARNOWIEC J. 2008. *Bryum weigelii* (*Bryophyta, Bryaceae*) in the Polish part of the Carpathians. – W: *Environmental changes and biological assessment IV. Book of Abstracts*, Ostrava, s. 31.

ALINA STACHURSKA-SWAKOŃ, *Zakład Taksonomii Roślin i Fitogeografii, Instytut Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków; e-mail: alina.stachurska-swakon@uj.edu.pl*

Przyjęto do druku: 16.09.2008 r.